

ΕΛΕΤΑΕΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΙΟΛΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Προς:

Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Κωστή Χατζηδάκη

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Μεσογείων 119, Αθήνα 10192

secmin@ypen.gr

Κοινοποίηση:

1. Υφυπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας Καθ. Δημήτρη Οικονόμου
secdepmin.envr@prv.ypeka.g
2. Υφυπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Γεράσιμο Θωμά
secdepmin.engr@ypen.gr
3. Γενικό Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων Καθ. Κωνσταντίνο Αραβώση
grggper@ypen.gr
4. Γενική Γραμματέα Ενέργειας & Ορυκτών Πρώτων Υλών κ. Αλεξάνδρα Σδούκου
ggenergy@ypen.gr
5. Γενικό Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής ΥΠΕΝ κ. Κώστα Δημόπουλο
k.dimopoulos@prv.ypeka.gr
6. Γενικό Διευθυντή Ενέργειας ΥΠΕΝ κ. Δημήτρη Τσαλέμη
tsalemisd@prv.ypeka.gr

ΑΠ. ΕΛΕΤΑΕΝ: 2020/160

Αθήνα, 1 Απριλίου 2020

Θέμα: Εγκατάσταση αιολικών πάρκων σε περιοχές του Δικτύου Natura

ΣΧΕΤ.: (α) Σχέδιο Νόμου για τον εκσυγχρονισμό της περιβαλλοντικής νομοθεσίας

(β) Η υπ' αρ. πρωτ. 2020/158/17.3.2020 επιστολή με σχόλια και παρατηρήσεις στο σχέδιο νόμου

Αξιότιμε Κύριε Υπουργέ,

Αναγκάζομαστε να επικοινωνήσουμε μαζί σας για το εν θέματι ζήτημα εξαιτίας της έντασης με την οποία προβάλλεται αυτό, το τελευταίο διάστημα στο δημόσιο διάλογο. Δημοσιεύματα του τύπου και ανακοινώσεις από ποικίλες ομάδες, αναφέρονται σε μελέτες και δράσεις που προσπαθούν να διαμορφώσουν μια παραπλανητική εικόνα.

ΕΛΕΤΑΕΝ

Κώστα Βάρναλη 52 & Επιδαύρου, Χαλάνδρι 15233 (Πολύδροσο), 1^{ος} όροφος, τηλ./fax. 2108081755
Δ/νση Προέδρου ΔΣ και Διοίκησης: Τύχης 2, Χαλάνδρι 15233, τηλ. 2106816803, fax. 2106816837
e-mail info@eletaen.gr web www.eletaen.gr

Η πραγματικότητα είναι:

- 1) Το 37,1% της Ελληνικής επικράτειας με υψόμετρο άνω των 500 μέτρων (όπου κατ' εξοχήν εντοπίζεται το αιολικό δυναμικό) έχει ενταχθεί στο Δίκτυο Natura. Από μόνο του αυτό το γεγονός καταδεικνύει ότι δεν μπορεί να υπάρξει οριζόντια απαγόρευση της αιολικής ενέργειας από τις περιοχές αυτές. Ούτε βεβαίως μπορεί να υπάρξει πάγωμα των υπό ανάπτυξη επενδύσεων, ειδικά σε αυτή την κρίσιμη περίοδο για την πατρίδα.
- 2) Εντός των περιοχών Natura λειτουργούν ήδη 680 ανεμογεννήτριες, μέσης ισχύος 1,28MW και μέσης διαμέτρου 59μ. Πρόκειται για μια κρίσιμη μάζα έργων που προσφέρουν σημαντική εμπειρία και πραγματικά δεδομένα για τις επιπτώσεις τους στο Δίκτυο Natura.

Πλέον οι επικαλούμενες γενικές βιβλιογραφικές αναφορές για εν δυνάμει κινδύνους ή οι πιθανολογούμενες καταστροφολογίες, πρέπει να υποχωρήσουν μπροστά στη πραγματικότητα και την εμπειρία. Η εμπειρία αυτή δείχνει ότι οι πραγματικές επιπτώσεις της αιολικής ενέργειας στο Δίκτυο Natura κατά κανένα τρόπο δεν δικαιολογούν την ένταση των αντιδράσεων ούτε στηρίζουν τους επικαλούμενους τεchnοφοβικούς και συντηρητικούς ισχυρισμούς. Σε κάθε περίπτωση, δεν δικαιολογούν τον οριζόντιο αποκλεισμό της αιολικής ενέργειας από τις περιοχές Natura.

- 3) Η Ελλάδα διαθέτει τα κατάλληλα αυστηρά θεσμικά εργαλεία για την εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων κάθε δραστηριότητας. Ανάμεσα σε αυτά είναι η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, η Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση η οποία περιλαμβάνει εκτενείς εργασίες πεδίου στην περιοχή εγκατάστασης, η παρακολούθηση κατά την κατασκευή και λειτουργία κλπ.

Στην περίπτωση της αιολικής ενέργειας, τα εργαλεία αυτά εφαρμόζονται με μέγιστη επιμέλεια και αυστηρότητα, όπως επιτάσσει η εθνική νομοθεσία. Η νομοθεσία περιλαμβάνει ανάμεσα σε άλλα το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις Α.Π.Ε. που έχει εγκριθεί και αξιολογηθεί πολλές φορές από το Συμβούλιο της Επικρατείας, τους νόμους για την περιβαλλοντική αδειοδότηση, την διατήρηση της βιοποικιλότητας, την προστασία του περιβάλλοντος και των δασών, τις εφαρμοστικές ΚΥΑ με αναλυτικότερες και αυστηρές προδιαγραφές μελετών, τις ΚΥΑ για τις ΖΕΠ για την ορνιθοπανίδα κλπ.

Η θέση μας είναι ότι εφόσον αποδεικνύεται ότι ένα προτεινόμενο έργο θα επιφέρει ανεπίστρεπτες και σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις σε κάποιο προστατευτέο αντικείμενο υψηλής αξίας, και αυτές οι επιπτώσεις δεν μπορεί να αντισταθμιστούν, τότε μόνο το έργο πρέπει να απορρίπτεται.

Σε κάθε περίπτωση, μετά από την συσσωρευμένη εμπειρία (σημείο 2 ανωτέρω) και δεδομένου του υφιστάμενου αυστηρού θεσμικού πλαισίου (σημείο 3), όσοι στρέφονται ενάντια στην αιολική ενέργεια, πρέπει να αποδεικνύουν συγκεκριμένα τους ισχυρισμούς τους με βάση τα αληθινά δεδομένα, τον συγκεκριμένο σχεδιασμό που προτείνεται για κάθε έργο και τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά του τόπου χωροθέτησης.

- 4) Είναι παραπλανητικός ο ισχυρισμός ότι η Ελλάδα μπορεί να επιτύχει άνετα τους στόχους χωρίς αιολικά πάρκα σε περιοχές του Δικτύου Natura. Ο ισχυρισμός αυτός προβάλλεται

είτε κακόπιστα (διότι πολλές φορές έχουμε δημόσια εξηγήσει το αβάσιμό του) είτε από άγνοια του αντικειμένου. Συγκεκριμένα:

- α) Η πραγματικότητα είναι ότι το ποσοστό επιτυχίας μιας νέας αίτησης για αιολικό πάρκο είναι της τάξης του 3%. Το πλήθος των αιτήσεων ή και αδειών που χορηγούνται δεν οδηγεί σε ανάλογες πραγματικές υλοποιήσεις. Αυτό είναι ένα πρόβλημα που ταλανίζει τον κλάδο μας.
- β) Οι μελέτες GIS από υπολογιστή γραφείου που κάνουν υπολογισμούς αποκλείοντας τις περιοχές Natura για την αιολική ενέργεια, θα πρέπει να εντάξουν στο λογαριασμό τους, τους περιορισμούς και αποκλεισμούς από τις πολλαπλές υπηρεσίες που γνωμοδοτούν¹ όπως επίσης και τους περιορισμούς που προκύπτουν από την εύλογη προσπάθεια χωροθέτησης των έργων κατά τρόπο συμβατό με τις βουλήσεις της τοπικής κοινωνίας σε κάθε περιοχή εγκατάστασης .

Η μονομερής προσέγγιση είναι εξόφθαλμα επιστημονικά ελλιπής αφού αγνοεί πλήρως όλους αυτούς τους περιορισμούς.

Προκαλεί ιδιαίτερη έκπληξη πώς τέτοιες πρόχειρες προσεγγίσεις που έχουν εκπονηθεί κατά καιρούς, αυτοδιαφημίζονται ως επιστημονικά άρτιες και οι φορείς τους απαιτούν την υιοθέτησή τους από το Υπουργείο σας, δίχως περαιτέρω αξιολόγηση του θέματος. Μάλιστα, δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που δυσφημείται η ελληνική Διοίκηση, τόσο εντός όσο και εκτός Ελλάδας, ως ανάλογη σε περιβαλλοντικά θέματα, επειδή δεν αποδέχεται τέτοιους μονοδιάστατους χάρτες αποκλεισμού².

- γ) Θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι ακόμα και για όσα έργα έχουν εκδοθεί αποφάσεις έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, αυτές αφορούν στην συντριπτική τους πλειοψηφία τον αρχικό σχεδιασμό με ανεμογεννήτριες που δεν είναι πλέον διαθέσιμες ή δεν είναι πλέον ανταγωνιστικές. Είναι και αυτό ένα από τα προβλήματα

¹ Για παράδειγμα τις υπηρεσίες κλασικών και προϊστορικών αρχαιοτήτων, τις υπηρεσίες βυζαντινών και μεταβυζαντινών αρχαιοτήτων, τις υπηρεσίες νεότερων μνημείων, τα επιτελεία στρατού, αεροπορίας και εθνικής άμυνας, την υπηρεσία πολιτικής αεροπορίας, την πολεοδομική υπηρεσία, την υπηρεσία αγροτικής ανάπτυξης, τις δασικές υπηρεσίες όλων των βαθμίδων (δασαρχεία και διευθύνσεις νομού και περιφέρειας) κλπ. Επιπλέον τους περιορισμούς που προκύπτουν από το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο (π.χ. αποστάσεις από σημεία ενδιαφέροντος, κριτήριο τοπίου, φέρουσα ικανότητα κλπ.) και τις γνωμοδοτήσεις των κεντρικών υπηρεσιών του ΥΠΕΝ.

² Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι σε σχετικό σε σχετικό σεμινάριο που υλοποίησε η Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος της ΕΕ στις 22.10.2018 – στο οποίο συμμετείχε ενεργά η ΕΛΕΤΑΕΝ – διαπιστώθηκε ότι από όλες τις μελέτες «χαρτών περιβαλλοντικής ευαισθησίας» που έχουν εκπονηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο, **μόνο οι χάρτες που έχουν ετοιμαστεί από ελληνικούς φορείς προτείνουν την a priori απαγόρευση αιολικών πάρκων από συγκεκριμένες περιοχές**. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, οι παραγόμενοι χάρτες κατηγοριοποιούν την περιοχή ανάλογα με την ευαισθησία της (μικρή, μέση, μεγάλη) και θεωρούν ότι αυτό το στοιχείο πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων.

που ταλανίζει τον κλάδο μας εξαιτίας της μακράς χρονοβόρας αδειοδοτικής διαδικασίας. Άρα, η συντριπτική πλειοψηφία των ΑΕΠΟ αυτών θα πρέπει να τροποποιηθεί και τίποτα δεν εξασφαλίζει ότι αυτό θα επιτευχθεί δεδομένων των όσων αναφέραμε μόλις προηγουμένως (σημείο 4.β).

Είναι πάντως αξιομνημόνευτο να προβάλλεται το επιχείρημα ότι η Ελλάδα διαθέτει αρκετές άδειες αιολικών πάρκων από πρόσωπα που προσφεύγουν συστηματικά σε όποιο διοικητικό ή δικαστικό όργανο μπορούν, ή υποστηρίζουν τέτοιες προσφυγές, προκειμένου να ακυρωθούν οι άδειες αυτές.

Αξιότιμε Κύριε Υπουργέ,

Με βάση τα ανωτέρω, θα θέλαμε να υπογραμμίσουμε τις **ιδιαίτερα σημαντικές αλλαγές που έχουμε προτείνει στα άρθρα 46 και 47 του (α) σχετικού νομοσχεδίου**. Η αξιολόγηση των σχετικών διατάξεων των άρθρων αυτών δεν μπορεί να γίνει ανεξάρτητα από την έντονη συζήτηση που γίνεται περί των δήθεν καταστροφικών επιπτώσεων των αιολικών πάρκων. Όλοι έχουμε γίνει μάρτυρες φαινομένων λαϊκισμού και ισοπέδωσης ή και ενεργειών που αποσκοπούν στην άσκηση πολιτικής πίεσης και υπονόμησης της ενεργειακής και κλιματικής πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό, οι προωθούμενες τροποποιήσεις δεν θα πρέπει να αφήνουν περιθώρια να ερμηνευθούν ως πολιτική υποχώρηση στο λαϊκισμό ούτε θα πρέπει να επιτρέπουν τη ριζική ανατροπή της κλιματικής πολιτικής. Εκφράζουμε την έντονη ανησυχία μας ότι αυτός ο κίνδυνος είναι ορατός. Για αυτό:

Στο άρθρο 46:

- Πρέπει να επανέλθει **οπωσδήποτε η διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 19 του ν.1650/1986 που καταργείται με το σχέδιο νόμου**. Έτσι θα παραμείνει σαφές ότι μπορεί να υποβάλλονται αιτήσεις και να εξετάζονται οι επιπτώσεις προτεινόμενων έργων Α.Π.Ε. (μέσω της ΜΠΕ και της ΕΟΑ) σε περιοχές Natura που δεν είναι ζώνες απόλυτης προστασίας ή προστασίας της φύσης, οικότοποι προτεραιότητας ή περιοχές Ramsar. Υπενθυμίζεται -διότι έχει σημασία- ότι η διάταξη αυτή (που καταργείται με το σχέδιο νόμου) εισήχθη το 2011 με το άρθρο 5 του ν.3937/2011, σε μια εποχή που δεν ήταν τόσο επιτακτική η υλοποίηση μιας γενναίας κλιματικής πολιτικής όσο σήμερα.
- **Δεν θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα να ορίζονται ζώνες προστασίας οικοτόπων και ειδών ή ζώνες βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων και να απαγορεύονται επιλεκτικά από αυτές οι εγκαταστάσεις ΑΠΕ (34)**. Έτσι θα αποφευχθεί η εμπαθής αντιμετώπιση της αιολικής ενέργειας. Για αυτό έχουμε προτείνει μια πολύ σημαντική τροποποίηση της παρ. 4 άρθρου 19 του ν.1650/1986.

Στο άρθρο 47:

Οι Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες δεν πρέπει να αποτελούν μονομερή άσκηση περιβαλλοντικού λαϊκισμού που εκτελούνται εν κενώ. Αντίθετα πρέπει να αποτελούν ολοκληρωμένες προσεγγίσεις που στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης θα διασφαλίζουν την περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική ισορροπία. Για να επιτευχθεί αυτό:

- Θα πρέπει οι ΕΠΜ να συνοδεύονται από αναλυτική και τεκμηριωμένη **εκτίμηση των επιπτώσεων** των μέτρων που προτείνουν στην ανάπτυξη και την κοινωνία. Περαιτέρω, η

επίτευξη των στόχων προστασίας της βιοποικιλότητας θα πρέπει να εξετάζεται σε συνδυασμό με την επίτευξη των στόχων για την κλιματική αλλαγή, που συνιστά τον υπ' αριθμό ένα κίνδυνο για τη βιοποικιλότητα (άρθρο 47, παρ. 2 και 4).

- Θα πρέπει **οπωσδήποτε** κατά την εκπόνηση και την έγκρισή τους να διασφαλίζεται η εμπλοκή των αρμόδιων υπηρεσιών του ΥΠΕΝ (ενέργειας, χωροταξίας και δασών) (άρθρο 47, παρ. 2 και 4).
- Τέλος, θα πρέπει **οπωσδήποτε** ο Υπουργός να έχει εγκρίνει προηγουμένως την οικεία ΕΠΜ, για να δικαιούται να ορίσει μεταβατικά μέτρα προστασίας για 2 έτη χωρίς ΠΔ (άρθρο 47, παρ. 6)

Είμαστε στη διάθεσή σας και προτείνουμε μια τηλεδιάσκεψη με τους συνεργάτες σας για να συζητήσουμε τις παρατηρήσεις μας.

Με εκτίμηση,

Παναγιώτης Λαδακάκος

Πρόεδρος ΔΣ ΕΛΕΤΑΕΝ

